

ข้อเสนอ **ความเหมาะสมของการใช้น้ำนมเหลืองจากแม่โคเลี้ยงลูกม้าแรกเกิด**

ในการเลี้ยงลูกม้าแรกเกิดที่กำพร้าแม่ หรือ ลูกม้าที่แม่มีปริมาณความเข้มข้นของ immunoglobulins (IgG) ในน้ำนมเหลืองต่ำ สามารถแก้ไขได้ โดยการให้น้ำนมเหลืองจากแม่ม้าตัวอื่นทดแทน แต่พบว่าการดูดซึม IgG อาจไม่ดีนัก และอาจพบอาการแพ้ได้ในลูกม้าบางตัว

น้ำนมเหลืองจากแม่โคหาได้ง่ายและมีปริมาณมาก ใช้เป็นแหล่ง IgG ทดแทนแก่ลูกสัตว์ได้โดยไม่ค่อยพบอาการแพ้ จากการศึกษาในลูกม้าพบว่าปริมาณความเข้มข้นสูงสุดของ IgG ในลูกม้าที่ได้รับน้ำนมเหลืองจากแม่โค อยู่ในระดับใกล้เคียงกับตัวที่ได้รับน้ำนมเหลืองจากแม่ม้า ทั้งยังสามารถให้ภูมิต้านทานโรคได้เช่นเดียวกัน และอัตราการเจริญเติบโตก็ไม่แตกต่างกันนัก แต่ค่าครึ่งชีวิตของ IgG

ในลูกม้าที่ได้รับน้ำนมเหลืองจากแม่โค (6-9 วัน) จะสั้นกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่าครึ่งชีวิตของ IgG ในตัวที่ได้รับน้ำนมเหลืองจากแม่ม้า (28 วัน)

ในกรณีที่ไม่มีน้ำนมเหลืองจากแม่ม้าสำรอง จึงจะแนะนำให้มีการใช้น้ำนมเหลืองจากแม่โคมาทดแทน โดยให้แก่ลูกม้าที่มีอายุน้อยกว่า 18 ชั่วโมง ส่วนลูกม้าที่มีอายุมากกว่า 24 ชั่วโมงแล้วนั้น อาจใช้วิธีฉีดพลาสมาเข้าเส้นเลือดโดยตรง อย่างไรก็ตาม การศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมยังเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องติดตาม

Leblanc M., Michelle "Is bovine colostrum a suitable alternative source of immunoglobuline for newborn foals?" Equine Vet. J. (1991) 23(2): 78-80.
 ดอดความโดย อ.สพ.ญ. นพมาศ ตระการรังสี •

ข้อควรพิจารณาใช้ยาปฏิชีวนะรักษาโรคเต้านมอักเสบชนิดเฉียบพลัน ที่มีสาเหตุจากเชื้อ coliform

ในการรักษาโรคเต้านมอักเสบชนิดเฉียบพลันที่มีสาเหตุจากเชื้อ coliform การเลือกใช้ยาปฏิชีวนะมีข้อควรคำนึง 3 ประการ คือ 1. ควรพิจารณาจากผลของ sensitivity test เป็นพื้นฐานร่วมกับประสิทธิภาพการออกฤทธิ์ของยานั้น โดยแนะนำให้ใช้ยาที่มีฤทธิ์เป็น bacteriostatic มากกว่า bactericidal เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาสัตว์ช็อกอันเนื่องมาจากสารเอ็นโดท็อกซิน (LPSE; Lipopolysaccharide endotoxin) ที่ถูกปล่อยออกมาภายหลังเชื้อถูกทำลาย 2. ปริมาณการดักค้างของยาน้ำนม และเนื้อที่นำมาบริโภค ซึ่งเป็นผลกระทบจากการใช้ยานอกเหนือจากที่กำกับไว้ในเอกสาร (extralabel drug use) ที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้ยาในกลุ่ม aminoglycosides และ cephalosporine

3. ประสิทธิภาพของการรักษาเมื่อคิดในแง่ต้นทุนและค่าใช้จ่าย

อย่างไรก็ตามในอนาคตแนวทางการรักษาโรคเต้านมอักเสบชนิดเฉียบพลันที่มีสาเหตุจากเชื้อ coliform นี้ จะให้ความสำคัญไปที่ supportive treatment และการให้ยาลดการอักเสบที่มีผลต่อ LPSE มากกว่าการพิจารณาเลือกยาปฏิชีวนะเหมือนเช่นในปัจจุบัน

Erskine, J.R. et al. "Theory, use, and realities of efficacy and food safety of antimicrobial treatment of acute coliform mastitis." JAVMA (1991) 198(8): 980-984.
 ดอดความโดย อ.สพ.ญ. นพมาศ ตระการรังสี •